

ТАТАРСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ
НУРЛАТ МУНИЦИПАЛЬ РАЙОНЫ СОВЕТЫ

КАРАР

«18» декабрь 2024 ел

№ 279

Татарстан Республикасы "Нурлат муниципаль районы"
муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр кертү турында

«Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законга үзгәрешләр кертелүгә бәйле рәвештә, Нурлат муниципаль районы Советы **КАРАР ИТТЕ:**

1. Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы Советының 2012 елның 28 апрелендәге 136 номерлы карары белән расланган Татарстан Республикасы «Нурлат муниципаль районы» муниципаль берәмлеге Уставына үзгәрешләрне һәм өстәмэләрне (район Советының 2014 елның 08 апрелендәге 303 номерлы, 2015 елның 27 февралендәге 351 номерлы, 2016 елның 09 июнендәге 40 номерлы, 2017 елның 22 маендагы 93 номерлы, 2018 елның 24 августындагы 170 номерлы, 2019 елның 26 ноябрэндәге 254 номерлы, 2020 елның 19 августындагы 299 номерлы, 2023 елның 18 августындагы 66 номерлы, 2023 24 октябрэндәге 205 карары белән кертелгән үзгәрешләр һәм өстәмэләр белән) кушымта нигезендә расларга.

2. Әлеге карарны законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алу өчен жибәрергә.

3. Әлеге карар «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрэндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясындагы 8 өлеше нигезендә үз көченә керә дип билгеләргә.

4. Әлеге карарның 8 статьясындагы икенче абзацы 2025 елның 1 гыйнварыннан үз көченә керә дип билгеләргә.

5. Дәүләт теркәвенә алынганнан соң әлеге карарны рәсми рәвештә бастырылып чыгарга һәм Нурлат муниципаль районының рәсми сайтына урнаштырырга.

Татарстан Республикасы
Нурлат муниципаль районы
Советы башлыгы - Рәисе

Д.А. Ишкинеев

**«Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районы» муниципаль берәмлеге
Уставына үзгәрешләр һәм өстәмэләр проекты**

**1. "Районның жирле эһәмияттәге мәсьәләләре" Уставның бнчы статьясын түбәндәге
редакциядә бәян итәргә:**

1. Районның жирле эһәмияттәге мәсьәләләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль район бюджеты проекты түзү һәм карау, муниципаль район бюджетын раслау һәм үтәү, аның үтәлешен тикшереп торуну гамәлгә ашыру, муниципаль район бюджеты үтәлеше турында хисап төзү һәм раслау;

2) муниципаль районның жирле салымнарын һәм жыемнарын билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару;

3) муниципаль районның муниципаль милкендәге мөлкәткә ия булу, аннан файдалану һәм аның белән эш итү;

4) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә муниципаль район чикләрендә жирлекләрне электр һәм газ белән тәмин итүне оештыру;

5) муниципаль район чикләрендәге торак пунктлар чикләреннән тыш жирле эһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеге, автомобиль транспортында, шәһәр жир өсте электр транспортында һәм муниципаль район чикләрендәге торак пунктлар чикләреннән тыш юл хужалыгында муниципаль контрольне гамәлгә ашыру, аларда юл хәрәкәтен оештыру һәм юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, шулай ук автомобиль юлларыннан файдалану һәм юл хәрәкәте иминлеген гамәлгә ашыру өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыру Россия Федерациясе законнары нигезендә эшчәнлек;

6) халыкка транспорт хезмәте күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм муниципаль район чикләрендәге жирлекләр арасында халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру;

7) террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалауда, шулай ук муниципаль район территориясендә террорчылык һәм экстремизм чагылышларының зыяннарын минимальләштерүдә һәм (яисә) бетерүдә катнашу;

8) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, муниципаль район территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләренә һәм мәданиятенә ярдәм итүгә һәм аларны үстерүгә, аз санлы жирле халыкларның һәм башка милли азчылыкларның хокукларын гамәлгә ашыруга, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен тәмин итүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чаралар эшләү һәм гамәлгә ашыру;

9) муниципаль район территориясендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм алардан килгән зыяннары бетерүдә катнашу;

10) шәһәр һәм авыл торак пунктлары чикләреннән тыш муниципаль районнар чикләрендә янгын куркынычсызлыгының беренчел чараларын тәмин итү;

11) муниципаль район территориясендә муниципаль милиция тарафыннан жәмәгать тәртибен саклауны оештыру;

12) полициянең участок вәкаләтлесе вазыйфасын биләүче хезмәткәргә муниципаль районның хезмәт күрсәтелә торган административ участогында эшләү өчен бина бирү;

13) 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәрнең күрсәтелгән вазыйфа буенча вазыйфаларын башкару чорына торак урын бирү;

14) әйләнә-тирә мохитне саклау буенча жирлекара характердагы чаралар оештыру, шул исәптән әйләнә-тирә мохитне саклау өлкәсендәге законнар нигезендә тиешле муниципаль район

территориясендә планлаштырыла торган хужалык һәм башка эшчәнлек буенча ижтимагый фикер алышулар оештыру һәм үткәру;

15) муниципаль мәгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчен мөмкин булган һәм түләүсез мәктәпкәчә, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыру (федераль дәүләт мәгариф стандартлары нигезендә төп гомуми белем бирү программаларын гамәлгә ашыруны финанс белән тәмин итү вәкаләтләрәннән тыш), муниципаль мәгариф оешмаларында балаларга өстәмә белем бирүне оештыру (Балаларга өстәмә белем бирүдән тыш), аны финанс белән тәмин итү Россия Федерациясе субъектының дәүләт хакимияте органнары тарафыннан гамәлгә ашырыла), балаларны карауны һәм карауны, муниципаль мәгариф оешмаларында балаларны карауны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру, шулай ук каникул вакытында балаларның ялын оештыруны тәмин итү чараларын, аларның гомере һәм сәламәтлеге иминлеген тәмин итү чараларын да кертеп, үз вәкаләтләре чикләрендә гамәлгә ашыру;

16) гражданнарга түләүсез медицина ярдәме күрсәтүнең дәүләт гарантияләре территориаль программасы нигезендә муниципаль район территориясендә (аерым территорияләр халкын медицина-санитария белән тәмин итү функцияләрен гамәлгә ашыручы федераль башкарма хакимият органы буйсынуындагы медицина оешмаларында халык медицина ярдәме белән тәмин ителә торган территорияләрнең Россия Федерациясе Хөкүмәте тарафыннан расланган исемлегенә кертелгән жирлекләр территорияләрәннән тыш) халыкка медицина ярдәме күрсәтү өчен шартлар тудыру;

17) тиешле муниципаль районнар территорияләрендә каты коммуналь калдыкларны туплау (шул исәптән аерым туплау), жыю, ташу, эшкәртү, утильләштерү, зарарсызландыру, күмү эшчәнлеген оештыруда катнашу;

18) муниципаль районны территориаль планлаштыру схемаларын раслау, муниципаль районны территориаль планлаштыру схемасы нигезендә эзерләнгән территорияне планлаштыру документларын раслау, муниципаль район территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген тәмин итүнең муниципаль район территориясендә гамәлгә ашырыла торган мәгълүмати системасын алып бару, муниципаль ихтыяжлар өчен муниципаль район чикләрендәге жир кишәрлекләрен резервлау һәм тартып алу, индивидуаль торак төзелеше яисә бакча йорты объектының планлаштырыла торган төзелеше турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән параметрларының билгеләнгән параметрларга туры килүе һәм индивидуаль торак төзелеше объектын яисә бакча йортын жир кишәрлегендә урнаштыру мөмкинлеге турында хәбәрнамә жибәрү, планлаштырыла торган төзелеш турында хәбәрнамәдә күрсәтелгән индивидуаль торак төзелеше объектын яисә бакча йорты параметрларының билгеләнгән параметрларга туры килмәве һәм (яисә) индивидуаль торак төзелеше объектын яисә бакча йортын жир кишәрлегендә урнаштыруның ярамавы турында хәбәрнамәләр, төзелгән яисә реконструкцияләнгән индивидуаль торак төзелеше яки бакча йорты объектларының тиешле авыллар арасындагы территорияләрдә урнашкан жир кишәрлекләрендә индивидуаль торак төзелеше объектларын яисә бакча йортларын төзегәндә яисә реконструкцияләгәндә шәһәр төзелеше эшчәнлеге турындагы законнар таләпләренә туры килүе яисә туры килмәве турында хәбәрнамәләр Россия Федерациясе граждан законнары нигезендә ирекле төзелешне сүтү турында Карар кабул итү, авыллар арасындагы территориядә урнашкан, максатчан билгеләнеше буенча файдаланылмый торган яисә Россия Федерациясе законнарын бозып файдаланыла торган һәм авыллар арасындагы территориядә урнашкан жир кишәрлеген тартып алу турында карар, авыллар арасындагы территориядә урнашкан ирекле корылманы сүтүне яки аны билгеләнгән таләпләргә туры китерүне шәһәр төзелеше Россия Федерациясе кодексы, жир кишәрлегенә шәһәр төзелеше планын бирү, авыллар арасындагы территориядә урнашкан;

19) «Реклама турында» 2006 елның 13 мартындагы 38-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гамәлгә ашырыла торган реклама конструкцияләрен урнаштыру схемасын раслау, муниципаль район территориясендә реклама конструкцияләрен урнаштыруга һәм эксплуатациялүгә рөхсәтләр бирү, мондый рөхсәтләрне гамәлдән чыгару, муниципаль район территориясендә рөхсәтсез урнаштырылган реклама конструкцияләрен сүтү турында күрсәтмәләр бирү;

20) муниципаль архивны булдыру һәм тоту, жирлекләрнең архив фондларын саклауны да

кертеп;

21) муниципаль район территориясендә жирлекара жирләү урыннарын карап тоту, ритуаль хезмәт күрсәтүләренә оештыру;

22) муниципаль район составына керүче жирлекләренә элементә, жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәте күрсәтү хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру;

23) халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, аларның китапханә фондларын туплау һәм аларның сакланышын тәэмин итү

24) муниципаль район составына керүче жирлекләренә ял итүне оештыру хезмәтләре һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәэмин итү өчен шартлар тудыру;

25) муниципаль район составына керүче жирлекләрдә жирле традицион халык сәнгать ижатын үстерү өчен шартлар тудыру;

26) муниципаль район милкендәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) саклап калу, алардан файдалану һәм аларны популярлаштыру, муниципаль район территориясендә урнашкан жирле (муниципаль) эһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләренә) саклау;

27) муниципаль район составына керүче жирлекләренң бюджет тәэмин ителеше дәрәжәсен муниципаль район бюджеты акчалары исәбеннән тигезләү;

28) территориаль оборона һәм гражданнар оборонасы, муниципаль район халкын һәм территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

29) жирле эһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләрен саклау һәм алардан файдалану өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру;

30) муниципаль район территориясендәге муниципаль предприятиеләренә һәм учреждениеләренә мобилизация эзәрләү чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

31) су объектларында кешеләренң иминлеген тәэмин итү, аларның гомерен һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыру;

32) жирлекләрдә авыл хужалыгы житештерүен үстерү, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү өчен шартлар тудыру, кече һәм урта эшқуарлыкны үстерүгә ярдәм итү, социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга, хәйрия эшчәнлегенә һәм иреклелеккә (волонтерлыкка) ярдәм күрсәтү;

33) муниципаль район территориясендә физик культураны, мәктәп спортын һәм массакүләм спортны үстерү өчен шартлар тудыру, муниципаль районның рәсми физкультура-савыктыру һәм спорт чараларын үткәрүне оештыру;

34) Россия Федерациясенң су законнарында билгеләнгән чикләрдә су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, гомуми файдаланудагы су объектларыннан шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен файдалану кагыйдәләрен, гражданнарның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр полосаларына ирекле керүен тәэмин итүне дә кертәп, шулай ук су объектларыннан рекреация максатларында файдалану кагыйдәләрен билгеләү;

35) балалар һәм яшьләр белән эшләр буюнча жирлекара характердагы чаралар оештыру һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу, яшьләренң хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәэмин итү һәм яклау чараларын эшләр һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре буюнча муниципаль программалар эшләр һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру мониторингын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

36) муниципаль урман контролен гамәлгә ашыру;

37) федераль закон нигезендә муниципаль район ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре төзү өчен кирәкле эшләрнең башкарылуын тәэмин итү;

38) муниципаль район чикләрендә коррупциягә каршы көрәш чараларын гамәлгә ашыру;

39) адреслашу объектларына адреслар бирү, адресларны үзгәртү, юкка чыгару, урам-юл челтәре элементларына исемнәр (федераль эһәмияттәге автомобиль юлларыннан, региональ яисә муниципальгара эһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш), муниципаль районның авыллар арасындагы территориясе чикләрендәге планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирү, мондый исемнәренә үзгәртү, юкка чыгару, дәүләт адреслы реестрда;

40) муниципаль районның авыллар арасындагы территориясендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру;

41) федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләре башкаруны оештыру һәм территориянең карта-планын раслау;

43) муниципаль район милкендәге жир кишәрлекләре чикләрендә урнашкан территорияләргә карата әйләнә-тирә мохиткә тупланган зыян объектларын ачыклауны гамәлгә ашыру һәм мондый зыянны бетерүне оештыру.

2. Районның жирле үзидарә органнары Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә муниципаль район бюджетыннан тиешле жирлекләр бюджетларына бирелә торган бюджетара трансфертлар исәбенән жирле әһәмияттәге мәсьәләләргә хәл итү буенча үз вәкаләтләренә бер өлешен гамәлгә ашыруны аларга тапшыру турында муниципаль район составына керүче аерым жирлекләргә жирле үзидарә органнары белән килешүләр төзәргә хокуклы.

2. «Районның авыл жирлекләре территорияләрендә районның жирле үзидарә органнары тарафыннан хәл ителә торган районның жирле әһәмияттәге башка мәсьәләләргә» Уставның 7.1. статьясын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«1. Районның авыл жирлекләре территорияләрендә районның жирле үзидарә органнары тарафыннан хәл ителә торган районның жирле әһәмияттәге башка мәсьәләләргә түбәндәгеләр керә:

1) Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә жирлек чикләрендә халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итүне, юынтык суларны чыгаруны, халыкны ягулык белән тәмин итүне оештыру;

2) район составына керүче авыл жирлекләре торак пунктлары чикләрендә жирле әһәмияттәге автомобиль юлларында юл хәрәкәте иминлеген тәмин итү, парковкалар (парковка урыннары) булдыруны һәм аларның эшләвен тәмин итүне кертеп, муниципаль контрольне гамәлгә ашыру жирлекнең торак пунктлары чикләрендә автомобиль транспортында һәм юл хужалыгында юл хәрәкәтен оештыру, шулай ук автомобиль юлларыннан файдалану өлкәсендә башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыру

һәм Россия Федерациясе законнары нигезендә юл эшчәнлеген гамәлгә ашыру;

3) авыл жирлекләрендә яшәүче һәм торак урыннарына мохтаж аз керемле гражданны торак урыннар белән тәмин итү, муниципаль торак фондын төзүне һәм карап тотуны оештыру, торак төзелеше өчен шартлар тудыру, муниципаль торак контролен гамәлгә ашыру, шулай ук органнарының башка вәкаләтләргә гамәлгә ашыру;

4) халыкка транспорт хезмәте күрсәтү өчен шартлар тудыру һәм авыл жирлекләре чикләрендә халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыру;

5) терроризмны һәм экстремизмны профилактикалауда, шулай ук авыл жирлекләре чикләрендә терроризм һәм экстремизм чагылышларын минимальләштерүдә һәм (яисә) алардан килгән зыяннары бетерүдә катнашу;

6) милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, авыл жирлекләре территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен саклап калу һәм үстерүгә, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясенә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чараларны гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

7) авыл жирлекләре чикләрендә гадәттән тыш хәлләргә кисәтүдә һәм алардан килгән зыяннары бетерүдә катнашу;

8) халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне оештыру, авыл жирлекләре китапханәләргә китапханә фонды туплау һәм аларның сакланышын тәмин итү;

9) авыл жирлекләре милкендәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләргә) саклап калу, алардан файдалану һәм аларны популярлаштыру, авыл жирлекләре территориясендә урнашкан жирле (муниципаль) әһәмияттәге мәдәни мирас объектларын (тарихи һәм мәдәни ядкарьләргә) саклау;

10) балалар һәм яшьләр белән эшләү чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу, яшьләрнең хокукларын һәм законлы мәнфәгатьләрен тәмин итү һәм яклау чараларын эшләү һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыруның төп юнәлешләре буенча муниципаль программалар эшләү һәм гамәлгә ашыру, яшьләр сәясәтен гамәлгә ашыру мониторингын оештыру һәм гамәлгә ашыру

11) жирле традицион халык сәнгать ижатын үстерү өчен шартлар тудыру, авыл жирлекләрендә халык сәнгать кәсепләрен саклап калуда, торгызуда һәм үстерүдә катнашу;

12) авыл жирлекләренең генераль планнарын, жирдән файдалану һәм төзелеш алып бару кагыйдәләрен раслау, авыл жирлекләренең генераль планнары нигезендә эзерләнган территорияне планлаштыру документациясен раслау, төзелешкә рөхсәтләр бирү (Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында, башка федераль законнарда каралган очрактардан тыш), авыл жирлекләре территориясендә урнашкан капитал төзелеш объектларын төзөгәндә, реконструкцияләгәндә объектларны файдалануга тапшыруга рөхсәтләр бирү жирлекләр, авыл жирлекләрен шәһәр төзелешен проектлауның жирле нормативларын раслау, жирләрне резервлау һәм муниципаль ихтыяждар өчен авыл жирлекләре чикләрендәге жир кишәрлекләрен тартып алу, шул исәптән сатып алу юлы белән, авыл жирлекләре чикләрендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыру, Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексында каралган очрактарда биналарны, корылмаларны карау һәм ачыкланган мондый тикшерүләр барышында хокук бозулар;

13) район составына керүче авыл жирлекләренең торак пунктлары чикләрендә урнашкан шәһәр урманнарыннан, саклана торган табигать территорияләре урманнарыннан файдалануны, саклауны, саклауны, торгызуны оештыру;

14) территорияль оборона һәм гражданнар оборонасы, авыл жирлекләре халкын һәм территорияләрен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән яклау чараларын оештыру һәм гамәлгә ашыру;

15) авыл жирлекләре территорияләрендә һәлакәттән коткару хезмәтләрен һәм (яисә) һәлакәттән коткару формирваниеләрен төзү, тоту һәм аларның эшчәнлеген оештыру;

16) су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү, аларның гомерен һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыру;

17) авыл жирлекләре территорияләрендә жирле әһәмияттәге дөвалау-савыктыру урыннарын һәм курортларны төзү, үстерү һәм саклауны тәмин итү, шулай ук жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру;

18) Россия Федерациясенең су законнарында билгеләнган чикләрдә су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыру, алардан файдалануны чикләү турында халыкка мәгълүмат бирү;

19) муниципаль урман контролен гамәлгә ашыру;

20) жирлекнең торак пунктлары жирләрендә урнашкан кишәрлек урманчылыклары составында төзелә торган урманчылыкларны төзү, бетерү, аларның чикләрен билгеләү һәм үзгәртү турында карарлар кабул итү, шулай ук жирлекнең торак пунктлары жирләрендә урнашкан урманчылыкларның урман хужалыгы регламентларын эзерләүне һәм раслауны гамәлгә ашыру;

21) жирлекнең торак пунктлары жирләрендә урнашкан урманнарда карата урман торгызу чараларын гамәлгә ашыру;

22) полициянең участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә жирлекнең хезмәт күрсәтелә торган административ участогында эшләү өчен бина бирү;

23) 2017 елның 1 гыйнварына кадәр полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә һәм аның гаилә әгъзаларына хезмәткәр күрсәтелгән вазыйфа буенча вазыйфаларны башкарган чорга торак урын бирү;

24) «Коммерциягә карамаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законның 31.1 һәм 31.3 статьяларында билгеләнган вәкаләтләр чикләрендә социаль юнәлешле коммерциягә карамаган оешмаларга ярдәм күрсәтү;

25) жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыру»;

26) авыл жирлекләре чикләрендә коррупциягә каршы көрәш чараларын гамәлгә ашыру;

27) Комплекслы кадастр эшләрэн башкаруда федераль закон нигезендә катнашу;

28) жирлек территориясендә элек исәпкә алынган күчемсез мөлкәт объектларының хокук ияләрэн ачыклау буенча карарлар кабул итү һәм чаралар үткәрү, әлеге күчемсез мөлкәт объектларының хокук ияләре турында белешмәләрне Күчемсез мөлкәтнең бердәм дәүләт реестрына кертү өчен җибәрү;

29) "Шәхси ярдәмче хужалык турында" 2003 елның 7 июлендәге 112-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә гражданнар алып бара торган шәхси ярдәмче хужалыкларны хужалык кенәгәләрендә исәпкә алуны гамәлгә ашыру.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән сораулар район Башкарма комитеты компетенциясенә керә».

3. "Районның жирле үзидарә органнарына аерым дәүләт вәкаләтләре бирү" Уставның 8нче статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

Районның жирле үзидарә органнарына аерым дәүләт вәкаләтләре бирү федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.

Жирле үзидарә органнары муниципаль берәмлекләргә шушы максатларга бүлеп бирелгән матди ресурслар һәм шул максатларга финанс чаралары һәм финанс чаралары чикләрендә аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен җаваплы.

Тапшырылган вәкаләтләргә гамәлгә ашыру дәүләт контроле астында башкарыла. Районның жирле үзидарә органнары тарафыннан аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыруны тикшереп торучу шартлары һәм тәртибе тиешенчә федераль законнар белән билгеләнә.

һәм Татарстан Республикасы законнары белән. Район Советы үз вәкаләтләре чикләрендә район жирле үзидарә органнары карамагындагы Матди ресурслардан һәм финанс чараларыннан үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен өстәмә файдалану очракларын һәм тәртибен билгеләргә хокуклы.

4. "Район Советы депутаты статусы" Уставның 26 статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

1. Район Советы депутатының вәкаләтләре ул жирлек башлыгы яки жирлекнең вәкиллекле органы депутатлары арасынан район Советы депутаты итеп сайланган көннән башлана һәм яна чакырылыш район Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

2. Район Советы депутаты, әлеге Уставта билгеләнгән очрактардан тыш, депутатлык эшчәнлеген төп эш урыны буенча хезмәт һәм хезмәт бурычларын үтәү белән бергә алып барып, азат ителмәгән нигездә эшли.

3. Район Советы депутаты «коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә һәм тыюларны үтәргә һәм бурычларны үтәргә тиеш.

4. Район депутаты «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш. Район Советы депутатының вәкаләтләре «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм башка затларның чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торучу турында» 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда, 7 майдагы Федераль законда билгеләнгән чикләүләр, тыюлар, бурычларны үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла. 2013 ел № 79-ФЗ «Аерым категория затларга чит ил банктарында счетлар (кертәмләр) ачуны һәм аларны саклауны тыю турында», «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131 –ФЗ номерлы Федераль законда башкасы каралмаган булса, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил финанс инструментларына ия булырга һәм

(яисә) алардан файдаланырга.

5. Район Советы депутатына законнар, әлеге Устав, район Советы карарлары нигезендә үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз башкару өчен шартлар тудырыла.

6. Район Советы депутаты район Советы тарафыннан раслана торган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә тиеш, аларда депутатның түбәндәге йөкләмәләре булырга тиеш.:

1) шәхсән үзенә яисә аның яқын туганнарына кагылышлы мәсьәләләрне хәл иткәндә жирле үзидарәнең башка органнары, оешмалары, вазыйфаи затлары, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданныр эшчәнлегенә йогынты ясау өчен депутат статусыннан файдаланмаска;

2) депутат вазыйфаларын объектив үтәүдә шик тудырырлык үз-үзенә тотудан тыелырга, шулай ук аның абруена яисә район Советы абруена зыян китерерлек конфликтлы хәлләрдән качарга;

3) мәнфәгатьләр конфликты килеп чыгу куркынычы булганда - шәхси кызыксыну депутат вазыйфаларын объектив үтәүгә йогынты ясый яисә йогынты ясый алган вәзгыять булганда-бу хакта район советына хәбәр итәргә һәм аның әлеге мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яисә жайга салуга юнәлдерелгән карарын үтәргә;

4) гавами чыгышларның район Советында билгеләнгән кагыйдәләрен үтәргә;

5) Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган белешмәләрне депутат эшчәнлегенә бәйле булмаган максатларда фаш итмәскә һәм файдаланмаска;

6) депутат бурычларын үтәүгә бәйле рәвештә физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләкләү, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күңел ачулар, ял итү, транспорт чыгымнары өчен түләү һәм башка бүләкләүләр) алмаска.

7. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы район Советы депутаты:

1) эшкуарлык эшчәнлегә белән шәхсән яисә ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә;

2) коммерциячел яисә коммерциягә карамаган оешма белән идарә итүдә катнашырга, түбәндәге очрақлардан тыш:

а) сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлегә оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенәң съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашу;

б) коммерциячел булмаган оешма белән идарә итүдә түләүсез нигездә катнашу (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында төзелгән беренчел һөнәр берлегә оешмасының сайланулы органы белән идарә итүдә катнашудан, башка ижтимагый оешманың, торак, торак-төзелеш, гараж кооперативларының, күчемсез мөлкәт милекчеләре ширкәтенәң съездында (конференциясендә) яисә гомуми жыелышында катнашудан тыш) Россия Федерациясә субъектының иң югары вазыйфаи затына Россия Федерациясә субъекты законы белән билгеләнгән тәртиптә алдан хәбәр итеп;

в) Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре Советында, муниципаль берәмлекләренәң башка берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә бирү;

г) оештыручысы (акционеры, катнашучысы) муниципаль берәмлек булган оешманың идарә органнарында һәм Ревизия комиссиясендә муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен муниципаль берәмлек исемненән оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен гамәлгә ашыру тәртибен йә муниципаль милектәге акцияләргә (устав капиталындагы өләшләргә)идарә итү тәртибен билгеләүче муниципаль хокукый актлар нигезендә түләүсез нигездә бирү;

д) федераль законнарда каралган башка очрақлар;

3) укытучылык, фәнни һәм башка ижат эшчәнлегенән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шулай ук вакытта укытучылык, фәнни һәм башка ижади эшчәнлек, әгәр Россия Федерациясенәң халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясә законнарында башкасы каралмаган булса, бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданныр һәм гражданлыгы булмаган затлар акчалары исәбеннен генә финанслана алмый;

4) Әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительлек яисә күзәтчелек советлары, коммерциягә карамаган чит ил хөкүмәткә карамаган оешмаларының һәм Россия Федерациясе территориясендә эш итүче аларның структур бүлекчәләренең башка органнары составына керергә.

8. Коррупциягә каршы көрәш турында Россия Федерациясе законнары нигезендә депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты тарафыннан тапшырыла торган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләрнең дөрөсләген һәм тулылыгын тикшерү Татарстан Республикасы Башлыгы (рәисе) карары белән Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

9. Әлеге статьяның 7.2 өлеше нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтижәсендә «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль законда, «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затларның һәм аларның башка затларының чыгымнарының туры килүен тикшереп торы турында» 2012 елның 3 декабрәндәге 230-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактлары ачыкланганда «Аерым категория затларга счетлар (кертемнәр)ачуны һәм булуны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән, Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында акчаларны һәм кыйммәтле эйберләрне сакларга, чит ил финанс инструментларына ия булырга һәм (яисә) алардан файдаланырга», Россия Федерациясе субъектының иң югары вазыйфаи заты (Россия Федерациясе субъекты дәүләт хакимиятенең иң югары башкарма органы житәкчесе) депутатның, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасының, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи затының вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәжәгать итә. жирле үзидарә органы, тиешле карар кабул итәргә вәкаләтле вәкил яисә судка.

10. Депутат «Коррупциягә каршы торы турында» 2008 елның 25 декабрәндәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон һәм башка федераль законнар белән билгеләнгән чикләүләрне һәм тыюларны үтәргә һәм бурычларны үтәргә тиеш.

11. Үз вәкаләтләрен даими нигездә башкаручы депутат вәкаләтләре «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләр үтәлмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла.

12. Район Советы депутаты вәкаләтләре тиешле жирлекнең вәкиллекле органы депутатлары арасынан вакытыннан алда туктатылган очракта, күрсәтелгән орган бер ай эчендә район Советы составына башка депутат сайларга тиеш.

5.. «Район Советы компетенциясе» Уставын 29нчы статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә: «Район Советы компетенциясендә:

1) район Уставын кабул итү һәм ана үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү, муниципаль хокукий актлар чыгару;

2) Нурлат муниципаль районының рәсми символларын билгеләү;

3) район бюджетын һәм аның үтәләше турындагы хисапны раслау;

4) жирле салымнарны һәм жыемнарны билгеләү, үзгәртү һәм юкка чыгару, аларны түләү буенча Россия Федерациясенең Салымнар һәм жыемнар турындагы законнары нигезендә ташламалар бирү;

5) районның социаль-икътисадый үсеш стратегиясен раслау;

6) энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны раслау;

7) район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртеп кору турында инициатива күрсәтү;

8) жирле референдумны билгеләү;

9) район Башлыгын сайлау;

10) Район Башлыгы урынбасарын сайлау;

- 11) район Башкарма комитеты житәкчесен билгеләп кую, аның отставкасын кабул итү;
 - 12) район Башкарма комитеты структурасын раслау, аның хезмәткәрләренә иң чик санын билгеләү;
 - 13) район Башкарма комитеты житәкчесе вазыйфасын биләүгә конкурс үткәрү тәртибен билгеләү, Конкурс комиссиясе әгъзаларын билгеләп кую;
 - 14) Контроль-хисап палатасы турындагы нигезләмәне, Финанс-бюджет палатасы турындагы нигезләмәне һәм мөлкәт һәм жир мөнәсәбәтләре палатасы турындагы нигезләмәне раслау;
 - 15) район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне билгеләү;
 - 16) Татарстан Республикасы Дәүләт Советында Закон чыгару инициативасы хокукын гамәлгә ашыру;
 - 17) районның муниципаль милкендәге мөлкәт белән идарә итү һәм эш итү тәртибен, шул исәптән аны федераль законнар нигезендә хосусыйлаштыру тәртибен һәм шартларын билгеләү; район Советы килештереп яисә раслаганнан соң читләштерелә торган муниципаль мөлкәт төрләре исемлеген билгеләү;
 - 18) муниципаль предприятиеләрне төзү, үзгәртеп оештыру һәм бетерү турында карарлар кабул итү тәртибен, шулай ук муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр күрсәтә торган хезмәтләргә, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр башкара торган эшләргә тарифларны билгеләү тәртибен билгеләү, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса;
 - 19) районның муниципаль хезмәттәшлек оешмаларында катнашу тәртибен билгеләү;
 - 20) район жирле үзидарә органнары эшчәнлеген матди-техник һәм оештыру ягынан тәмин итү тәртибен билгеләү;
 - 21) жирле үзидарә органнарының һәм район жирле үзидарәсе вазыйфаи затларының жирле әһәмиятгә мәсьәләләренә хәл итү вәкаләтләрен үтәвен тикшереп тору;
 - 22) Россия Федерациясе Шәһәр төзелеше кодексы нигезендә районны территориаль планлаштыру документларын, башка шәһәр төзелеше документларын раслау;
 - 23) гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурсларның жирле резервларын булдыру һәм алардан файдалану тәртибен билгеләү;
 - 24) жирлекләренә бюджет тәмин ителеше дәрәжәсен тигезләү өчен район бюджетыннан кирәкле акчалар бүлеп бирү шартларын һәм тәртибен билгеләү;
 - 25) муниципаль хокукий актларны халыкка житкерү, рәсми мәгълүматны муниципаль берәмлек халкына житкерү өчен матбугат массакүләм мәгълүмат чарасын һәм (яисә) Челтәр басмасын булдыру;
 - 26) Район Уставына һәм район Советы карарларына аңлатма бирү;
 - 27) үз эшчәнлеген оештыру мәсьәләләре буенча район Советы Регламентын һәм башка карарлар кабул итү;
 - 28) Район Советы аппараты турындагы нигезләмәне раслау;
 - 29) район башлыгын отставкага жиберү турында Карар кабул итү;
 - 30) билгеләнгән тәртиптә районның Контроль-хисап палатасы рәисен һәм әгъзаларын (аудиторларын) билгеләп кую;
 - 31) федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары белән муниципаль районнарның вәкиллеке органнары карамагына кертелгән башка вәкаләтләр, шулай ук әлеге устав белән район Советы компетенциясенә кертелгән башка вәкаләтләр;
 - 32) жирле үзидарә органнары вәкаләтләренә кертелгән мәсьәләләр буенча стратегик планлаштыру документларын карау һәм раслау (хуплау).
2. Район Советы район башлыгы, район Башкарма комитеты башлыгының аларның эшчәнлегенә, жирле администрация һәм район башлыгы карамагындагы башка жирле үзидарә органнары эшчәнлегенә нәтижеләргә, шул исәптән район Советы куйган мәсьәләләргә хәл итү турында еллык хисапларын тыңлый».

6. «Район Советы депутаты вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату» турында Уставның 35нче статьясын түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Район Советы депутатының вәкаләтләре вакытыннан алда туктатыла торган очракта:

1) вафат булган;

2) үз теләге белән отставкага китү;

3) суд тарафыннан хокукка сәләтсез яисә хокукка сәләте чикләнгән дип тану;

4) суд тарафыннан хәбәрсез югалган дип танылса яисә вафат дип игълан ителсә;

5) аңа карата судның гаепләү хөкеме законлы көченә керсә;

6) даими яшәү урынына Россия Федерациясеннән читкә китү;

7) Россия Федерациясе гражданлығын йә чит дәүләт гражданлығын туктату - чит ил гражданы жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы булган Россия Федерациясе халыкара шартнамәсендә катнашучының чит дәүләт гражданлығы (гражданлығы) йә яшәүгә рөхсәте яисә Россия Федерациясе гражданының йә Россия Федерациясе халыкара шартнамәсе нигезендә жирле үзидарә органнарына сайланырга хокуклы чит ил гражданының чит дәүләт территориясендә даими яшәү хокукын раслый торган башка документы булу, әгәр Россия Федерациясенен халыкара шартнамәсендә башкасы каралмаган булса;

8) сайлаучылар тарафыннан район составына керүче жирлекнең тиешле вәкилләкле органы депутаты буларак чакыртып алынган;

9) район Советының жирлек башлығы яисә жирлекнең тиешле вәкилләкле органы депутаты буларак вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылса йә аның вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылса;

10) хәрби хезмәткә чакырылу яисә аны алмаштыра торган альтернатив граждан хезмәтенә юллама алганда;

11) аның чит ил агенты статусын алуы;

12) «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән чикләүләр үтәлмәгән очракта.

2. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 1 - 7, 10 һәм 11 пунктларында күрсәтелгән очракларда район Советы депутаты вәкаләтләрен туктату турында карар район Советы тарафыннан кабул ителә, анда район Советы депутаты вәкаләтләрен туктату көне билгеләнә.

3. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 8 пунктында каралган очракта район Советы депутаты вәкаләтләре жирлекнең тиешле вәкилләкле органы депутатын чакыртып алу буенча тавыш биру нәтижәләре рәсми басылып чыккан көннән туктатыла.

4. Әлеге статьяның 1 өлешендәге 9 пунктында каралган очракта район Советы депутаты вәкаләтләре тиешенчә район Советы вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган йә жирлек башлығы яисә жирлек Советы депутаты вәкаләтләре вакытыннан алда туктатылган көннән туктатыла,

5. Район Советы депутаты вәкаләтләре тиешле жирлекнең вәкилләкле органы депутатлары арасыннан вакытыннан алда туктатылган очракта, күрсәтелгән орган бер ай эчендә район Советы составына башка депутат сайларга тиеш.».

7. «Башкарма комитет вәкаләтләре» турында Уставның 44нче статьясын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

«1. Район башкарма комитеты:

1) планлаштыру, бюджет, финанс һәм исәпкә алу өлкәсендә:

- район бюджеты проекты (бюджет проекты һәм уртача сроклы финанс планы)төзүне тәмин итә;

- кирәкле документлар һәм материаллар белән район бюджеты проекты (бюджет проекты һәм уртача сроклы финанс планы) район Советы раславына кертә;

- Россия Федерациясе Бюджет кодексы нигезендә бюджетара трансфертларны бүлү методикаларын һәм (яисә) бирү тәртипләрен эшли һәм раслай;

- район бюджетының үтөлешен һәм бюджет хисабын төзүне тээмин итә, район Советына раслау өчен район бюджетының үтөлеше турында отчет тапшыра;

- муниципаль бурычка идарә итүне тээмин итә;

- район бюджетының үтөлешен оештыра;

муниципаль берәмлекнең икътисады һәм социаль өлкәсе торышын характерлый торган статистик күрсәткечләрне жыюны оештыру һәм күрсәтелгән күрсәткечләрне Россия Федерациясе Хөкүмәте билгеләгән тәртиптә дәүләт хакимияте органнарына бирү;

- жирлекләрнең бюджет тээмин ителеше дәрәжәләрен район бюджеты акчалары исәбеннән тигезләүне тээмин итә;

2) муниципаль милек белән идарә итү, район территориясендәге предприятиеләр, учреждениеләр һәм оешмалар белән үзара мөнәсәбәтләр өлкәсендә:

- районның муниципаль милеккә мөлкәт белән идарә итә, муниципаль милек объектларын төзү, сатып алу, алардан файдалану, алар белән эш итү һәм арендау мәсьәләләрен хәл итә (әгәр район Советы карары белән башкасы билгеләнмәгән булса).;

- муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр төзи, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр күрсәтә торган хезмәтләргә һәм, әгәр федераль законнарда башкасы каралмаган булса, муниципаль предприятиеләр һәм учреждениеләр башкара торган эшләргә тарифларны раслай, муниципаль казна учреждениеләре эшчәнлеген финанс белән тээмин итә, бюджет һәм автоном муниципаль учреждениеләр тарафыннан муниципаль биремнәрне үтәүне финанс белән тээмин итә, шулай ук муниципаль ихтыяжларны тээмин итү өчен товарлар, эшләр, хезмәт күрсәтүләр сатып ала.;

- муниципаль милектә булмаган предприятиеләр, оешмалар белән районның икътисады һәм социаль үсешендә хезмәттәшлек итү турында шартнамәләр төзи; район территориясендә халыкка хезмәт күрсәтү өлкәсендә төрле милек рәвешләрендәге предприятиеләр төзүгә булышлык итә;

- полиция участок уполномоченные вазыйфасын биләүче хезмәткәргә районның хезмәт күрсәтелә торган административ участогында эшләү өчен бина бирә;

3) территорияль планлаштыру, жирдән һәм башка табигать ресурсларыннан файдалану, әйләнә-тирә табигать мохитен саклау өлкәсендә:

- районны территорияль планлаштыру документлары, районның башка шәһәр төзелеше документлары проектларын эзерли һәм район Советы раславына кертә һәм аларны гамәлгә ашыруны тээмин итә;

- район территориясендә шәһәр төзелеше эшчәнлеген тээмин итүнең мәгълүмат системаларын алып бара, муниципаль район чикләрендәге жир кишәрлекләрен муниципаль ихтыяжлар өчен резервлы һәм тартып ала;

- жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра;

- көнкүреш һәм сәнәгать калдыкларын утильләштерүне һәм эшкәртүне оештыра;

- район территориясендә дэвалау-савыктыру урыннарын һәм жирле әһәмияттәге курортларны булдыра, үстерә һәм саклауны тээмин итә, жирле әһәмияттәге махсус сакланылучы табигать территорияләреннән файдалану һәм аларны саклау өлкәсендә муниципаль контрольне гамәлгә ашыра;

- жирлекнең торак пунктлары жирләрендә урнашкан кишәрлек урманчылыклары составында төзелә торган урманчылыкларны төзү, бетерү, аларның чикләрен билгеләү һәм үзгәртү, шулай ук жирлекнең торак пунктлары жирләрендә урнашкан урманчылыкларның урман хужалыгы регламентларын эшләүне һәм раслауны гамәлгә ашыру турында Карар кабул итә;

- жирлекнең торак пунктлары жирләрендә урнашкан урманнарда карата урман кору чараларын гамәлгә ашыра;

- федераль закон нигезендә район ихтыяжлары өчен ясалма жир кишәрлекләре булдыру өчен кирәкле эшләрнең башкарылуын тээмин итә;

- муниципаль районның авыллар арасындагы территориясендә муниципаль жир контролен гамәлгә ашыра;

- «Кадастр эшчәнлегенә турында» 2007 елның 24 июлендәге 221-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Комплекслы кадастр эшләр башкаруны һәм территория планы картасын раслауны оештыра;

4) Төзелеш, транспорт һәм элемент өлкәсендә:

- муниципаль район чикләрендәге торак пунктлар чикләреннән тыш жирле эһәмияттәге автомобиль юлларына карата юл эшчәнлеген гамәлгә ашыруны, муниципаль район чикләрендәге торак пунктлар чикләреннән тыш жирле эһәмияттәге автомобиль юлларының сакланышына муниципаль контрольне гамәлгә ашыруны тәмин итә, юл хәрәкәтен оештыра һәм аларда юл хәрәкәте иминлеген тәмин итә, шулай ук автомобиль юлларыннан файдалану өлкәсендә башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра һәм юл эшчәнлеген Россия Федерациясе законнары нигезендә гамәлгә ашыра;"

- халыкка транспорт хезмәте күрсәтү өчен шартлар тудыра һәм район чикләрендәге жирлекләр арасында халыкка транспорт хезмәте күрсәтүне оештыруны тәмин итә;

- район чикләрендәге торак пунктлар арасында халыкка хезмәт күрсәтүче Жәмәгать транспортының маршрутларын, хәрәкәт графикларын, тукталыш урыннарын раслый яисә килештерә;

- район чикләрендәге торак пунктлардан читтә жәмәгать транспорты тукталышлары өчен билгеләнгән урыннарны төзекләндерүне тәмин итә;

- жирлекләрне элемент хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыра;

- адреслашу объектларына адреслар бирүне, адресларны үзгәртүне, юкка чыгаруны, урам-юл челтәре элементларына (федераль эһәмияттәге автомобиль юлларыннан, региональ яисә муниципальара эһәмияттәге автомобиль юлларыннан тыш) исемнәр бирүне, муниципаль районның авыллар арасындагы территориясе чикләрендәге планлаштыру структурасы элементларына исемнәр бирүне, мондый исемнәрне үзгәртүне, юкка чыгаруны, дәүләт адреслы реестрда;

5) торак-коммуналь, көнкүреш, сәүдә һәм башка хезмәт күрсәтү өлкәсендә, шулай ук төзекләндерү һәм авыл хужалыгы өлкәсендә:

- энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру өлкәсендә муниципаль программаларны гамәлгә ашыра, Нурлат муниципаль районы чикләрендә муниципаль торак фондын тәшкил иткән күпфатирлы йортларга, биналарга энергетик тикшерү үткәрә, энергияне сак тоту һәм энергетика нәтижәләлеген арттыру турындагы законнарда каралган башка чараларны оештыра һәм үткәрә;

- Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән вәкаләтләр чикләрендә жирлек чикләрендә Халыкны электр, жылылык, газ һәм су белән тәмин итүне, су чыгаруны, халыкны ягулык белән тәмин итүне оештыра;

- муниципаль район составына керүче жирлекләрне жәмәгать туклануы, сәүдә һәм көнкүреш хезмәтләре күрсәтү белән тәмин итү өчен шартлар тудыра;

- халыкка китапханә хезмәте күрсәтүне, китапханә фондларын туплауны һәм аларның сакланышын тәмин итүне оештыра;

- ритуаль хезмәтләр күрсәтүне оештыра һәм жирлеккара жирләү урыннарын карап тотуны тәмин итә;

- район составына кергән жирлекләрдә жирле традицион халык сәнгать ижатын үстерү өчен шартлар тудыра;

- район составына керүче жирлекләрне ял итү һәм мәдәният оешмалары хезмәтләре белән тәмин итү өчен шартлар тудыра;

- жирлекләрдә авыл хужалыгы житештерүен үстерү, авыл хужалыгы продукциясе, чимал һәм азык-төлек базарын киңәйтү, кече һәм урта эшкүарлыкны үстерүгә ярдәм итү, коммерциягә

карамаган социаль юнөлөшлө оешмаларга, хэйрия эшчэнлегенэ һәм иреклелеккэ (волонтерлыкка) ярдэм күрсэтү өчөн шартлар тудыра;

- жирлек территориясендэ физик культураны, мэктеп спортын һәм массакулэм спортны үстерү өчөн шартлар тудыра, районның рэсми физкультура-савыктыру һәм спорт чараларын үткөрүне оештыра;

- балалар һәм яшьләр белән эшлэу чараларын оештыра һәм гамэлгэ ашыра, яшьләр сясэтен гамэлгэ ашыруда катнаша, яшьлэрнең хокукларын һәм законлы мэнфэгательрэн тээмин итү һәм яклау чараларын эшли һәм гамэлгэ ашыра, яшьләр сясэтен гамэлгэ ашыруның төп юнөлөшлөре буенча муниципаль программалар эшли һәм гамэлгэ ашыра, яшьләр сясэтен гамэлгэ ашыруны мониторинглауны оештыра һәм гамэлгэ ашыра.

- жылылык белән тээмин итүне оештыру буенча «Жылылык белән тээмин итү турында» Федераль законда каралган вэкалэтлэрне гамэлгэ ашыра;

- су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу өлкэсендэ «Су белән тээмин итү һәм ташландык суларны агызу турында» Федераль законда каралган вэкалэтлэрне гамэлгэ ашыра;

- реклама конструкциялэрэн урнаштыру схемаларын раслый, муниципаль район территориясендэ реклама конструкциялэрэн урнаштыруга һәм эксплуатациялэүгэ рөхсэт бирэ, мондый рөхсэтлэрне гамэлдэн чыгара, «Реклама турында» 2006 елның 13 мартындагы 38-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендэ муниципаль район территориясендэ үз белдеге белән урнаштырылган реклама конструкциялэрэн сүтү турында күрсэtmэлэр бирэ;

б) мэгариф һәм сэләмэтлек саклау өлкэсендэ:

- муниципаль мэгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчөн мөмкин булган һәм түлэүсез мэктепкэчэ, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыра (федераль дэүлэт мэгариф стандартлары нигезендэ төп гомуми белем бирү программаларын гамэлгэ ашыруны финанс белән тээмин итү вэкалэтлэрэннэн тыш), муниципаль мэгариф оешмаларында балаларга өстэмэ белем бирүне оештыру (Балаларга өстэмэ белем бирүдән тымуниципаль мэгариф оешмаларында төп гомуми белем бирү программалары буенча һәркем өчөн мөмкин булган һәм түлэүсез мэктепкэчэ, башлангыч гомуми, төп гомуми, урта гомуми белем бирүне оештыра (федераль дэүлэт мэгариф стандартлары нигезендэ төп гомуми белем бирү программаларын гамэлгэ ашыруны финанс белән тээмин итү вэкалэтлэрэннэн тыш), муниципаль мэгариф оешмаларында балаларга өстэмэ белем бирүне оештыру;

- муниципаль мэгариф оешмаларының биналарын һәм корылмаларын карап тотуны, аларга якын территориялэрне төзеклэндөрүне тээмин итэ;

- мэктепкэчэ, башлангыч гомуми, төп гомуми һәм урта гомуми белем бирү программалары буенча белем алырга тиешле балаларның исэбен алып бара, муниципаль мэгариф оешмаларын районның конкрет территориялэрэнэ беркетэ;

- муниципаль мэгариф оешмаларын тэзи, үзгэртеп оештыра, бетерэ (муниципаль районнарның жирле үзидарэ органнары тарафыннан югары белем бирү муниципаль мэгариф оешмалары төзелүдэн тыш), муниципаль мэгариф оешмаларын гамэлгэ куючы функциялэрэн һәм вэкалэтлэрэн башкара;

- гражданнырга түлэүсез медицина ярдэме күрсэтүнең дэүлэт гарантиялэре территориаль программасы нигезендэ район территориясендэ (башкарма хакияметнең федераль органы карамагындагы, аерым территориялэр халкын медик-санитар тээмин итү функциялэрэн гамэлгэ ашыручы медицина оешмаларында медицина ярдэме белән тээмин ителэ торган территориялэрнең Россия Федерациясе Хөкүмэте тарафыннан расланган исемлегенэ кертелгэн жирлеклэр территориялэрэннэн тыш) халыкка медицина ярдэме күрсэтү өчөн шартлар тудыра;

- балалар һәм яшьләр белән эшлэу буенча жирлекара характердагы чаралар оештыра һәм гамэлгэ ашыра;

- жирле үзидарэнең сайланулы вазыйфаи затларына, жирле үзидарэнең сайланулы органнары эгзаларына, район Советы депутатларына, муниципаль хезмэtkэрлэргэ һәм учреждениелэр хезмэtkэрлэрэнэ һөнэри белем һәм өстэмэ һөнэри белем бирүне оештыра, Россия Федерациясенэң Мэгариф турындагы законнарында һәм Россия Федерациясенэң муниципаль

хезмэт турындагы законнарында каралган тәртиптә муниципаль хезмэт өчен кадрлар эзерләүне оештыра;

7) гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклау, законлылыкны тәмин итү, халыкны һәм территорияне гадәттән тыш хәлләрдән яклау өлкәсендә:

- район территориясендә дәүләт хакимияте һәм жирле үзидарә органнары законнарының, актларының үтәлешен, гражданның хокукларын һәм ирекләрен саклауны тәмин итә;

- билгеләнгән тәртиптә, шул исәптән судта яисә арбитраж судында дәүләт хакимияте органнарының һәм дәүләт вазыйфаи затларының, предприятиеләрнең, учреждениеләрнең, оешмаларның жирле үзидарә хокукларын боза торган актларына карата шикаять бирә;

- муниципаль милиция тарафыннан жәмәгать тәртибен саклауны оештыруны тәмин итә;

- район территориясендә гадәттән тыш хәлләрне кисәтүдә һәм алардан килгән зыяны бетерүдә катнаша;

- территориаль оборона һәм гражданның оборонасы, район халыкны һәм территориясен табигый һәм техноген характердагы гадәттән тыш хәлләрдән саклау чараларын оештыра һәм гамәлгә ашыруны тәмин итә; гадәттән тыш хәлләрне бетерү өчен финанс һәм матди ресурсларның жирле резервларын булдыруны тәмин итә;

- район территориясендәге муниципаль предприятиеләрне һәм учреждениеләрне мобилизация эзерләү чараларын оештыра һәм гамәлгә ашыра;

- үз вәкаләтләре чикләрендә һәм билгеләнгән тәртиптә гадәттән тыш хәлләр килеп чыгу куркынычы яисә килеп чыгу турында халыкка үз вакытында хәбәр итүне һәм хәбәр итүне тәмин итә;

- су объектларында кешеләрнең иминлеген тәмин итү, аларның гомерен һәм сәламәтлеген саклау чараларын гамәлгә ашыруны тәмин итә;

- жирле референдумны эзерләүне һәм уздыруны, район чикләрен үзгәртү, районны үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча тавыш бирүне оештыру ягыннан һәм матди-техник яктан тәмин итә;

- террорчылыкны һәм экстремизмны профилактикалауда, шулай ук муниципаль район территориясендә террорчылык һәм экстремизм күренешләренең нәтижәләрен минимальләштерүдә һәм (яисә) бетерүдә катнаша;».- район чикләрендә коррупциягә каршы көрәш чараларын гамәлгә ашыра;

- милләтара һәм конфессияара татулыкны ныгытуга, район территориясендә яшәүче Россия Федерациясе халыкларының телләрен һәм мәдәниятен үстерүгә, милли азчылыklarның хокукларын гамәлгә ашыруга, мигрантларның социаль һәм мәдәни адаптациясен тәмин итүгә, милләтара (этникара) конфликтларны профилактикалауга юнәлдерелгән чаралар эшли һәм гамәлгә ашыра;

8) районның жирле үзидарә органнарына федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары белән тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен үтәү өлкәсендә:

- федераль законнар һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә районның жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыра;

- дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен тапшырылган матди һәм финанс чараларын исәпкә ала һәм тиешенчә файдалануны тәмин итә;

- тапшырылган дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру турында тиешле федераль законнарда һәм Татарстан Республикасы законнарында билгеләнгән тәртиптә хисаплар тапшыра;

- район Советы карарлары нигезендә үзләренә тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру өчен район жирле үзидарә органнары карамагындагы Матди ресурслардан һәм финанс чараларынан өстәмә файдалануны тәмин итә;

- Россия Федерациясенең су законнарында билгеләнгән чикләрдә су объектлары милекчесе вәкаләтләрен гамәлгә ашыра, гомуми файдаланудагы су объектларынан шәхси һәм көнкүреш ихтыяжлары өчен файдалану кагыйдәләрен билгели, моңа гражданның гомуми файдаланудагы су объектларына һәм аларның яр полосуларына ирекле керүен тәмин итү дә керә;

9) стратегик планлаштыру өлкәсендә:

- муниципаль идарәнең һәм муниципаль берәмлекләренең социаль-иқтисадый үсешенә Россия Федерациясе һәм Россия Федерациясе субъектлары социаль-иқтисадый үсешенә

өстенлеклөрө һәм максатлары белән килештерелгән озак сроклы максатларын һәм бурычларын билгели;

- жирле үзидарә органнары вәкаләтләрәнә кертелгән мәсьәләләр буенча стратегик планлаштыру документларын эшли һәм гамәлгә ашыра;

- жирле үзидарә органнары тарафыннан расланган (хупланган) стратегик планлаштыру документларын гамәлгә ашыруны мониторинглау һәм тикшереп тору;

- стратегик планлаштыру өлкәсендә федераль законнарда һәм муниципаль норматив хокукый актларда билгеләнгән башка вәкаләтләр.

10) башка вәкаләтләр:

- муниципаль хезмәтләр реестрын булдыру һәм алып бару тәртибен билгели;

- жирлекләрнең архив фондларын саклауны да кертәп, муниципаль архивны формалаштыра һәм үз эченә ала;

- үз вәкаләтләрә чикләрендә федераль законнар нигезендә халыкара һәм тышкы икътисадый багланышларны гамәлгә ашыра;

- районның жирле эһәмияттәге мәсьәләләрә буенча башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра, моңа законнарда, әлегә Уставта, район Советы Карарларында район Советы, район башлыгы яисә районның башка жирле үзидарә органнары компетенциясенә кертелгән вәкаләтләр керми.

2. «Район башкарма комитеты жирле эһәмияттәге мәсьәләләргә кертелмәгән мәсьәләләрне хәл итү буенча түбәндәге вәкаләтләрне гамәлгә ашыра:

1) муниципаль район музейларын булдыру;

2) опека һәм попечительлек эшчәнлеген гамәлгә ашыруда катнашу;

3) муниципаль район территориясендә жирле милли-мәдәни автономияләрнең хокукларын гамәлгә ашыруга бәйлә эшчәнлекне гамәлгә ашыру өчен шартлар тудыру;

4) муниципаль район территориясендә Россия Федерациясә халыкларының милли-мәдәни үсешенә һәм милләтара мөнәсәбәтләр өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыруга ярдәм күрсәтү;

5) 2008 елның 31 декабрә алар карамагындагы югары белем бирү муниципаль мәгариф оешмаларын гамәлгә ашыручы функцияләрне гамәлгә ашыру;

6) туризмны үстерү өчен шартлар тудыру;

7) кеше хокукларын тәмин итүгә жәмәгать контролен һәм мәжбүри тоту урыннарындагы затларга ярдәм итүне гамәлгә ашыручы ижтимагый күзәтү комиссияләрәнә ярдәм күрсәтү;

8) "Россия Федерациясендә инвалидларны социаль яклау турында" 1995 елның 24 ноябрәндәге 181-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә инвалидларның ижтимагый берләшмәләрәнә, шулай ук инвалидларның гомумроссия ижтимагый берләшмәләрә тарафыннан төзелгән оешмаларга ярдәм күрсәтү;

9) "Кан һәм аның компонентлары донорлыгы турында" Федераль законда каралган чараларны гамәлгә ашыру;

10) авыллар арасындагы территориядә урнашкан торак пунктта нотариус булмаган очракта, законнарда каралган нотариаль гамәлләр кылу;

11) федераль законнарда билгеләнгән тәртиптә һәм шартларда оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләүне оештыру өчен шартлар тудыру, шулай ук ведомство буйсынуындагы оешмалар житәкчеләрә эшчәнлеген бәяләгәндә оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләрне куллану һәм оешмалар тарафыннан хезмәт күрсәтү шартларының сыйфатын бәйсез бәяләү нәтижәләрә буенча ачыкланган житешсезлекләрне бетерү буенча чаралар күрүне тикшереп торуны гамәлгә ашыру, федераль законнар нигезендә;

12) "Россия Федерациясендә хокук бозуларны профилактикалау системасы нигезләрә турында" 2016 елның 23 июнендәге 182-ФЗ номерлы Федераль законда каралган хокук бозуларны профилактикалау өлкәсендәге чараларны гамәлгә ашыра;

13) инвалидларның, сәламәтлеге мөмкинлекләрә чикләнгән затларның Физик культураны һәм спортын, адаптив физик культураны һәм адаптив спортны үстерүгә ярдәм күрсәтү;

14) "Кулланучылар хокукларын яклау турында" 1992 елның 7 февралендәге 2300-І номерлы Россия Федерациясе Законнда каралган кулланучылар хокукларын яклау чараларын гамәлгә ашыру.

3. Район башкарма комитеты муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга вәкаләтле орган була.

Район Башкарма комитетының муниципаль контроль өлкәсендәге вәкаләтләренә түбәндәгеләр керә:

1) муниципаль контрольне гамәлгә ашырганда дәүләт контроле (күзәтчелеге), муниципаль контроль өлкәсендә бердәм дәүләт сәясәтен гамәлгә ашыруда катнашу;

2) муниципаль берәмлек территориясендә муниципаль контроль оештыру һәм гамәлгә ашыру;

3) әлеге Федераль закон, башка федераль законнар нигезендә бүтән вәкаләтләр.

Муниципаль контрольне турыдан-туры гамәлгә ашыру функцияләре мондый органнарның статусын билгели торган хокукый актлар нигезендә район Башкарма комитеты органнарына йөкләнергә мөмкин.

Муниципаль контрольне гамәлгә ашыруга, юридик затларга, шәхси эшмәкәрләргә тикшерүләр оештыруга һәм уздыруга бәйле мөнәсәбәтләргә карата «Россия Федерациясендә дәүләт контроле (күзәтчелеге) һәм муниципаль контроль турында» 31.07.2020 № 248-ФЗ Федераль законы нигезләмәләре кулланыла.

4. Район Башкарма комитетына жирле әһәмияттәге мәсьәләләренә хәл итү һәм федераль законнар һәм өлкә законнары белән жирлекнең жирле үзидарә органнарына тапшырылган аерым дәүләт вәкаләтләрен гамәлгә ашыру буенча «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлеге Башкарма комитеты (алга таба - жирлек башкарма комитеты) вәкаләтләрен башкару йөкләнә.

Район башкарма комитеты жирлек Башкарма комитеты компетенциясе чикләрендә «Татарстан Республикасы Нурлат муниципаль районының Нурлат шәһәре» муниципаль берәмлеге уставында беркетелгән жирлек башкарма комитеты вәкаләтләрен башкара.

8. "Муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару (халыкка житкерү) һәм аларның үз көченә керү тәртибен" Уставның 72нче статьясын түбәндәге редакциядә баян итәргә:

1. Кеше һәм гражданның хокукларына, ирекләренә һәм бурычларына кагылышлы муниципаль норматив хокукый актлар, гамәлгә куючысы Нурлат муниципаль районы муниципаль берәмлеге булган оешмаларның хокукый статусын билгеләүче муниципаль норматив хокукый актлар, шулай ук жирле үзидарә органнары арасында төзелә торган килешүләр рәсми халыкка игълан ителгәннән соң үз көченә керә.

2. Муниципаль норматив хокукый актыны, шул исәптән жирле үзидарә органнары арасында төзелгән Килешүне рәсми рәвештә халыкка житкерү булып алар:

1) Тулы текстны Татарстан Республикасының хокукый мәгълүматның рәсми порталында рәсми бастырып чыгару (<https://pravo.tatarstan.ru> ЭЛ № ФС77-60244 массакуләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлү турында танлык бирелде 17.12.2013 федераль Элемтә, мәгълүмат технологияләре һәм массакуләм коммуникацияләр өлкәсендә күзәтчелек хезмәте (Роскомнадзор) һәм муниципаль берәмлектә таратыла торган «Дуслык» район газетасында аның массакуләм мәгълүмат чарасы буларак теркәлүе турында мәгълүмат «Дуслык» район газетасында бирелә);

2) Нурлат муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында урнаштыру <https://nurlat.tatarstan.ru/>

3. Гражданның Татарстан Республикасының рәсми хокукый мәгълүмат порталына керүен тәмин итү өчен түбәндәге адрес буенча урнашкан «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәренә тоташу пунктлары эшли: Нурлат ш., к. Маркс ур., 22 йорт «Жирлекара үзәк китапханә» муниципаль бюджет учреждениесе

4. Муниципаль норматив хокукый актлар, жирле үзидарэ органнары арасында төзелэ торган килешүлэр, федераль закон белэн таратылуы чиклэнгән белешмэлэр булган муниципаль хокукый актлардан яисэ аларның аерым нигезлэмэлэреннэн тыш, аларга кул куелган көннән алып 10 көн эчендэ халыкка житкерелә.

5. Нурлат муниципаль районы Советының салымнар һәм жыемнар турындагы норматив хокукый актлары Россия Федерациясе Салым кодексы нигезендэ үз көченә керә.

6. Әлеге статьяның 1 пунктында күрсәтелмәгән муниципаль хокукый актлар, әгәр актның үзендә башкасы билгеләнмәгән булса, аларга имза салынган көннән үз көченә керә.

7. «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә тиешле сайтларның доменнарын һәм муниципаль хокукый актларны, шул исәптән жирле үзидарэ органнары арасында төзелгән килешүләрне халыкка чыгару (рәсми бастырып чыгару) гамәлгә ашырыла торган массакүләм мәгълүмат чаралары буларак аларны теркәү турында белешмэләрне күрсәтеп, вакытлы матбугат басмалары, челтәр басмалары исемлеге Нурлат муниципаль районы башлыгының хокукый актын бастырып чыгару юлы белән гомуми танышу өчен житкерелә.